№ 139. Środa 18. Czerwca 1856. Rok Gazecie 46.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Insercya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Sprawy krajowe.

(Wiadomości bieżące. — Książę Gorczaków wyjeżdża. — Br. Krauss z urlopem. — Ministrowie tureccy. — Egzamina dyplomatyczne.)

Wiedeń, 14. czerwca. Powołany przez Jego Mości Cesarza Rosyi na inne stanowisko, zawierzytelniony przy Najwyższym cesarskim dworze dotychczas w charakterze nadzwyczajnego posła i pełnomocnego ministra książe Gorczaków, miał zaszczyt dnia 11. b. m. doręczyć Jego c. k. Apostolskiej Mości na osobnej audyencyi swe listy odwołalne.

Na cześć pobytu rosyjskiego ministra, księcia Gorczakowa, wyprawił dziś Jego Excelencya minister spraw zagranicznych ucztę, na którą cześć dyplomatycznego ciała była zaproszona.

Jego Excelencya radca państwa baron Krauss odjechał wczoraj z urlopem do Pragi i Lwowa.

Cesarsko-rosyjski minister książę Gorczaków odłożył swój odjazd do Petersburga na przyszły czwartek. Książę doznaje tu we wszystkich kołach szczególniejszych względów.

Jego Wysokość Wielki Wezyr Ali Basza przybył tu wczoraj rano w towarzystwie tureckiego dyplomaty Isam Beja z Paryża i zabawi około 14 dni w Wiedniu.

Przybył tu także Sulejman Basza, jenerał-gubernator Smyrny.

Na mocy nowych ustaw naukowych ogłaszają się rozporządzeniem wysokiego ministerstwa spraw zewnętrznych przepisy względem egzaminów dyplomatycznych, które składać mają kandydaci do konceptowej służby ministerstwa spraw zewnętrznych a do których przypuszeni zostają tylko ci, którzy złożyli trzy teoretyczne egzamina ogólne (*Staatsprüfungen*), i umieją język francuski tudzież angielski albo włoski. Egzaminować będzie mianowana przez ministra spraw zewnętrznych komisya, złożona z wyższego urzędnika mininisterstwa jako prezydenta i dwóch asesorów. Egzamin dzieli się na ustny i pisemny. Na egzaminie ustnym rozpoznawa się wiadomości kandydatów z całego prawa narodów, dyplomatycznej historyi państwa, austryackiego internacyonalnego prawa prywatnego. Na egzaminie pisemnym przedłoży kandydatowi każdy z komisarzy egzaminujących kwestyę na piśmie o jednym z wymienionych przedmiotów. O skutku egzaminu przedłożą komisarze sprawozdanie ministrowi, który kandydatowi wyda świadectwo uzdolnienia. Przepisy egzaminu w akademii oryentalnej nie doznają przez to rozporządzenie odmiany.

Ameryka.

(Otwarcie parlamentu brazylijskiego. — Sprawy w Kanadzie. — Sprawy domowe w Kalifornii.)

Parlament brazylijski został otwarty na dniu 3. maja cesarską mową od tronu. O handlu niewolnikami znajduje się w niej następująca wzmianka: „Pomimo wszelkich środków użytych do przytłumienia tego haniebnego handlu poważyło się kilku awanturników zapuszczać w nowe spekulacye. Ale czujność rządu mego, wsparta opinią publiczną, zniweczyła ich plany, i mam nadzieję, że tak zawsze będzie. Handel niewolnikami ustał już zupełnie w całem państwie.“

Quebeck, 24. maja. Ministeryum, które teraz ustąpiło, zmodyfikowane będzie zapewne wstąpieniem jakiego liberalnego lub liberalno-konserwatywnego członka, i wkrótce obejmie znów ster rządu. — Jeneralny gubernator w Kanadzie otrzymał z Anglii depeszę z tem zawiadomieniem, że z 5ciu angielsko-amerykańskich pułków przeznaczono 3 do Kanady.

— Według doniesień z *Kalifornii* z 5. maja prowadzono dalej wojnę przeciw Indyanom w ziemstwie oregońskiem i washingtońskiem; Indyanie odnieśli kilka klęsk. W hrabstwie Mariposa zamordował oddział Amerykanów 20 Mexykanów i Chyleńców pod pozorem, jakoby Chyleńcy mieli wprzód zamordować kilku Amerykanów. Amerykanie wezwali wszystkich Chińczyków, Mexykanów i Peruanów do wyjścia z kraju. Ochotnicy, którzy walczyli z Indyanami uskarżają się na brak żywności, i w ogóle na wielką niedbałość ze strony intendentury.

Portugalia.

(Przesilenie ministeryalne.)

Statek pocztowy „Tamor“ przywiózł do Southampton następujące wiadomości z *Lizbony* z 5go czerwca:

„Gabinet Saldanha-Magalhaen podał się do dymisyi, ponieważ Król się wzbraniał mianować kilku nowych parów, by przyjętym w izbie deputowanych znaczną większością projektom, z których jeden tyczy się notowania bonów portugalskich na giełdzie, a drugi nowej pożyczki na budowlę kolei żelaznych, zapewnić zwycięztwo także w izbie parów. Król wezwał hrabiego Lavradio, ambasadora portugalskiego w Londynie, za pomocą depeszy telegraficznej, ażeby zajął się złożeniem nowego gabinetu. Ale ponieważ uznano za rzecz niepodobną oczekiwać jego przybycia, przeto ofiarowano prezydentowi izbie deputowanych, panu Giulio Gomes da Silva Sanchez prezydenturę ministrów i ministeryum spraw wewnętrznych, inne zaś ministerya pp. Loulé, Sa Bendeira i Joze Jorge Lurein, i zdawało się prawie niepodlegać żadnej wątpliwości, że ci panowie obejmą najważniejsze departamenta. Mówiono także, że margrabia Felippe de Souza obejmie ministeryum sprawiedliwości. Lizboński korespondent dziennika *Times* uważa za rzecz podobną do prawdy, że Giulio Gomes nieodstąpi od projektu swego poprzednika co do bonów portugalskich, ale za to notowanie na giełdzie zastąpi innym równie korzystnym środkiem. Książę Saldanha dopomagał Królowi w składaniu nowego gabinetu. Gdy Tamar wypływał z Tagu, znajdował się w porcie tylko jeden obcy okręt wojenny, francuski paropływ „Perdrix.“

Hiszpania.

(Śledztwo w sprawie komplotu. — Posag Infantki Amelii. — Pojedynek. — Olozaga ambasadorem. — Posiedzenie Kortezów z 6. — Depesza z 9. czerwca.)

Ajentarze Havas piszą z **Madrytu** z 6go czerwca: „Skutkiem śledztwa rozpoczętego w sprawie mniemanego komplotu przyaresztowano kilka osób, między temi pewnego znanego autora i żeranta jakiegoś dziennika. — Dekret królewski nadaje posłowi w Paryżu, panu Olozaga, stopień i godność ambasadora, ale bez podwyższenia płacy. — Kortezy uchwaliły na tajnem posiedzeniu odroczyć sesyę z początkiem lipca aż do października. — Infantka Amelia, narzeczona księcia bawarskiego Adalberta, otrzyma w posagu 4 miliony realów, a oprócz tego jeszcze znaczną sumę od ojca. Nadto posiada Infantka także uzyskane przez losowanie niezmiernie kosztowne klejnoty swej matki, do których Królowa nadała jeszcze inny kosztowny garnitur. — W Walencyi odbył się między pewnym oficerem sztabowym i wicekonzulem angielskim pojedynek na szable; konzul został zabity a oficer lekko raniony.“

— Na posiedzeniu Kortezów dnia 6. czerwca odrzucono przy głosowaniu 100 głosami przeciw 96 propozycyę przedłożoną ze strony partyi progresistów, by Kortezy żądały wyjaśnień od ministeryum, dla czego też jeneralny kapitan Katalonii zamknął klub progresistów w Barcelonie. Minister wojny wystąpił stanowczo przeciw tej propozycyi z oświadczeniem, że ministeryum uważa rzecz

tę za kwestyę gabinetową, a po tem oświadczeniu zapadła decyzya powyższa.

Depesza z **Madrytu** z 9. czerwca donosi: „Plan zaczepny ze strony progresistów przeciw gabinetowi spełzł na niczem po zjednoczeniu się partyi ministeryalnej z Prawą.“

Anglia.

(Nowiny dworu. — Reformy w procedurze karnej.)

Londyn, 11. czerwca. Dwór królewski przesiedlił się wczoraj z pałacu buckinghamskiego do Windzoru. — P. Fillmore, dawniejszy prezydent Stanów zjednoczonych, zwiedził przedwczoraj kilka najznaczniejszych fabryk w Manchester i udał się wczoraj do Liwerpolu. Dawniejszy prezydent republiki murzyńskiej Liberia, p. Roberts, był wczoraj z wizytą u ministra kolonii, p. Labouchere.

— Brak publicznego w Anglii instygatora i wynikające ztąd niedogodności w sadownictwie spowodowały Izbę niższą w lutym r. b. do mianowania wydziału, który przedłożyć ma sprawozdanie swe w tym względzie i zaproponować reformy potrzebne. Raport wydziału jest już teraz wykończony: Zajmuje się najprzód: obecnym stanem i niedogodnościami procedury kryminalnej w Anglii. Powtore: procedura kryminalną w takich krajach, gdzie są instygatorowie publiczni, jak na przykład w Irlandyi, Szkocyi i zjednoczonych Stanach Ameryki. Po trzecie: projektem reform odpowiednich.

Francya.

(Poczta paryska. — Opieka nad dziećmi równego wieku z następcą tronu. — Marszalek Randon w podróży do Paryża. — Nowiny dworu. — Meeting w Londynie na dotkniętych powodzią.)

Paryż, 11. czerwca. Według doniesienia w *Monitorze* zgłosiło się 3600 familii do ministeryum Domu cesarskiego na ogłoszone postanowienie, że Ich MM. Cesarstwo, wszystkie dzieci urodzone we Francyi tegoż dnia co i Cesarzewicz trzymać będą do chrztu. Prefektom polecono wywiedzieć się o położeniu familii, do których dzieci te należą, a podupadłym dano już wsparcie. Budżet listy cywilnej Cesarza przyjmuje na siebie sumę przeznaczoną na wsparcie ubogich familii tych dzieci, a oprócz tego zajmą się Ich MM. Cesarstwo także losem dzieci osieroconych.

Depesza z Marsylii z dnia wczorajszego donosi: „Jeneralny gubernator Algieryi, marszałek Randon, który dnia dzisiejszego tu przybył, udał się niezwłocznie w dalszą podróż do Paryża. Żniwo w Afryce bardzo pomyślne. W Marsylii ceny zboża spadły.“

— Kardynał-legat miał dziś uroczyste posłuchanie u Cesarza. Jej Mości Cesarzowej złożył już wczoraj wizytę i wręczył Jej poświęcaną różę złotą w darze od papieża.

— Prefekt departamentu Sekwany otrzymał od lord-majora w Londynie pismo następujące:

Mansion House w Londynie.

Panie Prefekcie! Mam zaszczyt uwiadomić pana, że na powszechne życzenie moich współobywateli zwołałem meeting na dzień 13. czerwca w chęci wyrażenia współczucia dla dotkniętych powodzią w południowych stronach Francyi i ażeby przyczynić się do subskrypcyi otworzonej w Paryżu pod twoją panie prefekcie opiekę. — Proszę przyjąć wyraz mojego poważania. Upraszam też o odpowiedź, bym ją mógł odczytać na meetingu.

Dawid Salomons, Lord-Mayor.

Belgia.

(Królowa Amelia w przejeździe do Anglii.)

Bruksela, 11. czerwca. Królowa Marya Amelia wyjechała dziś zrana w towarzystwie księcia i księżny Nemours z Ostende, dokąd oba królewicze i księżna brabancka ją odprowadzali — belgijskim paropływem „Diamant“ z powrotem do Anglii. Z Brukseli odprowadzał ją król i księżna Charlotte do stacyi najbliższej.

Szwajcarya.

(Przechód legionistów. — Ubóstwo.)

Berna, 8. czerwca. Towarzystwo angielskie stara się otrzymać przyzwolenie rady federacyjnej na to, ażeby dla legionistów cudzoziemskich, jeśliby po rozpuszczeniu ich wypadało im przejeżdżać przez Szwajcaryę, zamiast formalnych paszportów dostateczne były marszruty wojskowe. Rada federacyjna przedłożyła tę kwestyę departamentowi sprawiedliwości i policyi; zachodzą jednak rozmaite trudności w tej mierze.

— Wszystkie dzienniki berneńskie zapełnione są uwagami nad niedostatkiem, w jaki pogrążyło kanton ubóstwo. Z 375.000 mieszkańców, których liczy niemiecka część kantonu, jest 54.000 tak ubogich, że ich muszą wspierać gminy lub dobrowolne towarzystwa dobroczynności. Wyobraźmy sobie, z siedmiu mieszkańców zawsze jednego, który potrzebuje wsparcia! Dotychczas uchodził urząd Schwarzenburg za Irlandyę berneńską. Teraz okazuje się z ogłoszonych tabeli statystycznych, że na powiatach Signau i Trachselwald cięży jeszcze większe, prawdziwie nieznośne ubóstwo.

Włochy.

(Misya kardynała Patrizzi. — Decretum urbis et orbis.)

Rzym, 4. czerwca. Jeneralny wikaryusz kościoła katolickiego, kardynał Patrizi, zastępuje Papieża przy świętym akcie w Paryżu nietylko w czynności kapłańskiej, ale także jako ojciec chrzestny. Jego Świątobliwość posyła Cesarzowej Francuzów na ręce kardynała poświęconą ostatniemi czasy różę złotą, — egzemplarz tak wspaniały i kosztowny, jak mało który z dawniejszych, gdyż pieniek, listki, pączki i kwiaty są prawie okryte drogiemi kamieniami. Przy uroczystem doręczeniu tego upominku, ma kardynał odmówić ułożoną umyślnie do tego formułkę, którą przytaczamy tu dosłownie: *„Accipe Rosam de manibus nostris, quam ex speciali commissione Sanctissimi in Christo Patris et Domini Nostri Domini Pii Divina Providentia Papae Noni nobis facta Tibi tradimus, per quam designatur gaudium utriusque Jerusalem, scilicet triumphantis et militantis Ecclesiae; per quam omnibus Christi fidelibus manifestatur flos ipse speciosissimus, qui est gaudium et corona Sanctorum omnium. Suscipe hanc tu, dilectissima filia, quae saecundum saeculum nobilis, potens ac multa virtute praedita, ut amplius omni virtute in Christo Domino nobiliteris tamquam rosa plantata super rivos aquorum multarum, quam gratiam ex sua uberanti clementia tibi concedere dignetur, qui est Unus et Trinus in saecula saeculorum. Amen.“*

Świętej kongregacyi indulgencyi i św. relikwii, która według instytucyi ś. p. papieża Klemensa IX. w konstytucyi z 6. lipca 1669 zaczynającej się od słów: *„In ipsis Pontificatus Primordiis“* upoważniono do załatwienia wszelkich trudności i wątpliwości, uchylenia przygodnych nadużyć, wzbronienia drukowania fałszywych, poprzeinaczanych lub niedokładnych indulgencyi, do rozpoznawania i sprawdzenia już drukowanych — przedkładano powtórnie indulgencye drukowane, które mimo to, że są całkiem fałszywe, poprzeinaczane i niedokładne, jednak w niektórych miejscach bądź to w złym zamiarze, bądź z niedbałości i bez otrzymania pozwolenia były drukowane i rozszerzane. Ztąd wynikło, że prawowiernych w błąd wprowadzano, a indulgencye podano na pośmiech nieprzyjaciołom kościoła.

Z tej więc przyczyny ogłosiła św. kongregacya na zborze powszechnym w Watykanie dnia 31. marca r. b. kilka takich indulgencyi drukowanych za podrobione, nieważne i niedokładne, i poleciła biskupom, w których dyecezyach indulgencye wspomnione rozszerzono, by ściśle przestrzegali dopełnienia dekretów wydanych w tym względzie ze strony św. kongregacyi.

A że niepodobna wszystkich pism niniejszych, w których zawierają się fałszywe, niedokładne i poprzeinaczane indulgencye, ścigać i uchylać za każdem ich pojawieniem się dekretami osobnemi, przeto na audyencyi z 14. kwietnia 1856 (na której J. Ś. papież aprobował powagą swą apostolską sentencye najznakomitszych Ojców kościoła, a przytem oświadczył życzenie, by co do nieocenionego skarbu indulgencyi działo się wszystko pobożnie, świątobliwie i z prawością nieskazitelną) polecił Ojciec św. na mocy tego dekretu upomnieć wszystkich biskupów całego świata, aby według wszelkiej swej możności i z dołożeniem najgorliwszych usiłowań tego przestrzegali, by fałszywych i poprzeinaczanych indulgencyi nietylko nierozszerzano i od prawowiernych chrześcian odbierano, lecz nadto aby wydane ze strony św. kongregacyi dekreta, mianowicie zaś względem drukowania i ogłaszania indulgencyi a przedewszystkiem, by przestrzegano dekretu wydanego dnia 19go stycznia 1756 i od ś. p. papieża Benedykta dnia 28go tegoż miesiąca potwierdzonego, który brzmi w te słowa:

„Doświadczono już tego, że wiele powszechnych przyzwoleń indulgencyi wydawano bez wiedzy św. kongrygacyi, zkąd wynika wiele nadużyć i zawikłań, zaczem po głębokim namyśle postanawia się dekretem niniejszym, by wszyscy, którzy odtąd otrzymają takie przyzwolenia powszechne, złożyli pod karą unicestwienia łaski otrzymanej jeden egzemplaz przyzwolenia sekretaryatowi wspomnionej kongregacyi świętej.“

Dla łatwiejszego odróżnienia indulgencyi fałszywych i poprzeinaczanych od prawdziwych i rzetelnych, poleca się biskupom odczytać naukę, jaką wspomniony papież ś. p. Benedykt XIV. podał o tym przedmiocie w dziele co do synodów dyecezalnych. A gdyby z tem wszystkiem zachodziły jeszcze wątpliwości względem autentyczności niektórych indulgencyi, natenczas odnieść się mają do św. kongregacyi dla wyjaśnienia tych wątpliwości.

Dan w Rzymie z sekretaryatu św. kongregacyi indulgencyj, dnia 14. kwietnia 1856.

(L. † S.) F. Kard. *Asquinius*, prefekt.
A. *Colombo*, sekretarz.

Królestwo Polskie.

(Odwiedziny księcia Gorczakowa u hr. Uruskich.)

Warszawa, 13. czerwca. *Gazeta Warszawska* donosi: Onegdaj JO. książę Gorczakow, Namiestnik królestwa, zaszczycił wraz z JO. księżną, córkami i synem dom JJ. WW. Hrabiów Uruskich, marszałkowstwa szlachty gubernii warszawskiej, przyjmując u nich wystawny obiad i w gronie wszystkich prawie członków rady administracyjnej, oraz najznakomitszych osób obojga płci. Najpiękniejszy wieczór uprzyjemnił po obiedzie rozrywkę na wspaniałych tarasach, które zdobią pałac hrabiów od strony pałacu Kazimierowskiego, a która też trwała godzin kilka.

Rosya.

(Domy drewniane w Petersburgu i Moskwie zabronione. — Opłaty po komorach lądowych i morskich. — Wiadomości bieżące.)

Petersburg, 2. czerwca. W głównych dzielnicach Petersburga nie wolno już oddawna stawiać domów drewnianych. Rozporządzenie to rozciągnięto teraz także na Moskwę, i w ogłoszonym

rozkazie cesarskim wyznaczono dokładnie miejscowość, śród której nie wolno na przyszłość budować domu z drzewa.

— Monitor belgijski ogłasza następujące pismo:

Petersburg, 31. maja 1856.

„Panie Ministrze! Po wybuchnięciu wojny, kiedy porta rosyjskie blokowane były przez floty mocarstw sprzymierzonych, zniżył rząd rosyjski dla ułatwienia komunikacyi handlowej z zagranicą znacznie swoją taryfę celną od przywozu towarów lądem, a mianowicie towarów kolonialnych. — Po nastąpionem zaś podpisaniu pokoju chodziło przedewszystkiem o rozpatrzenie się w tych środkach, które tylko na czas wojny trwającej zaprowadzono, a po dokładnem ich rozpoznaniu postanowił rząd cesarski *pozostawić rzeczy te w teraźniejszym ich stanie.* A że w ciągu nadchodzącej jesieni dokonana być ma *bardzo znaczna modyfikacya* w powszechnej taryfie celnej, i że prócz tego niewielka tylko urosłaby korzyść dla skarbu publicznego z odwołania środków wspomnionych przed dokonaną rewizyą taryfy, i niewynagrodziłaby tych niedogodności, reklamacyi i strat w razie utrudnienia przywozu towarów lądem, przeto postanowił rząd rosyjski utrzymać do dalszego jeszcze czasu dozwolone zniżenie taryfy celnej. Cesarskie urzęda celne mają więc pobierać cło u granic nadmorskich od towarów zagranicznych według dawniejszej taryfy powszechnej, lecz natomiast u granic lądowych według taryfy zniżonej na czas wojny.

— — Minister-rezydent w Petersburgu wicehrabia *Jonghe.*"

— Z Izmaiłowa (pod Moskwą) donoszą, że nadzwyczajny poseł perski Saif-Ul-Mulk-Abbas-Kuli-Chan zwiedził w powrocie sławny w tem mieście szpital wojskowy. Przyjęto go z wielkiemi honorami, i wyprawiono dlań ucztę wspaniałą, na której wznoszono toasty z życzeniem utrzymania przyjaźnych stosunków między Rosyą i Persyą. Poseł perski wyraził się z wielką pochwałą o wzorowym porządku w lazarecie wojskowym, złożył na rzecz inwalidów darem 400 rubli srebrnych.

W Petersburgu wyszła niedawno książka ciekawa, zawierająca kazania Arcybiskupa Augustyna, metropolity moskiewskiego, miane roku 1812. Metropolita ten słynął z krasomowstwa, i nazywano go Chryzostomem wtórym. Potąd była większa część tych kazań w rękopismie. — Z Moskwy donoszą, że w jednej z fabryk tamtejszych zachorowało i w kilka godzin umarło 14 robotników najadłszy się ryby solonej. Niedawno przed tym wypadkiem ogłoszono rozporządzenie policyjne względem wystrzegania się ryb zepsutych, a teraz ponowiono to rozporządzenie.

— W Maryampolu w Rosyi zamknięto stacyę telegraficzną, natomiast otworzono telegraficzną stacyę w Kownie.

Księstwa Naddunajskie.

(Pożegnawcze poselstwo księcia Ghiki i odpowiedź Dywanu.)

Gazeta de Moldovia, urzędowy organ rządu multańskiego, ogłasza dnia 17. (29.) maja dwa ciekawe dokumenta, a mianowicie pożegnawcze poselstwo księcia Jerzego A. Ghyka do jeneralnego dywanu z 10. (22.) maja i odpowiedź dywanu. Po dokładnem wyjaśnieniu wszystkich za rządów księcia środków przedsięwziętych kończy poselstwo temi słowy: „To jest moi panowie, przegląd głównych ulepszeń, jakie zaprowadzono w szczególnych departamentach w ciągu siedmioletnich rządów naszych. Możemy słusznie chlubić się niemi. Z tem wszystkiem jednak znajdzie się obok zaspokojenia i troska. Wypadki niedozwoliły nam dokonać tego wszystkiego, czego patryotyzm nasz i troskliwość o dobro powszechne tak gorąco pragnęły. Spodziewam się, że droga ojczyzna nasza oceni nasze dobre chęci i usiłowania. Rzecz dobra i pożyteczna zawsze przychodzi z trudnością, szczególnie zaś w czasach tak krytycznych, jakieśmy przebyli. Miejmy nadzieję, że wkrótce już nadejdzie ta chwila, gdzie pod auspicyami Dworu zwierzchniczego i wielkich mocarstw europejskich przywrócone będą dawne prawa ojczyzny naszej, granice nasze rozprzestrzenione, a konstytucya nasza według wymagań kraju przekształcona."

W adresie odpowiadającym przychodzą te słowa:

„Z poglądem na dopełnione czynności rządowe Waszej książęcej Mości uznaje Dywan, że W. k. M. przestrzegałeś praw krajowych, i że różnemi ulepszeniami po części już dokonanemi, częścią zaś dopiero zamierzonemi przygotowałeś pomyślną przyszłość dla kraju. Powtarzamy szczerze: że Dywan nie zdoła dość silnie wyrazić W. k. M. wdzięczności za to wszystko, co dla dobra kraju uczyniłeś. Jest sąd na ziemi, który wyżej stoi nad wszelkie namiętności ludzkie, który z bezstronnością ocenia czynności każdego, i podaje do wiadomości potomnych. Sądem tym jest historya, i do niej też należy sława czynów W. k. Mości. Jesteśmy wspólnie z W. k. M. tego zdania, że zbliża się już ta chwila, gdzie pod auspicyami Dworu zwierzchniczego i wielkich mocarstw europejskich przywrócone będą dawne prawa nasze, a konstytucya nasza zostanie zreorganizowana według wymagań kraju naszego."

Turcya.

(Bliskie opuszczenie Krymu. — Wychodźtwo Tatarów. — Zagodzenie sprawy w Maraszu. — Budowa kolei. — Upominki Sułtańskie.)

Journal de Constantinople zawiera doniesienia z *Krymu* sięgające po dzień 27. maja. Ustąpienie wojsk obcych z Krymu szło zwolna, i nie można z tem potąd pospieszyć, aż pokąd nie wrócą z Francyi i z Anglii okręta, które znaczną już część armii sprzymierzonej tam odwiozły. Okręt „Jena" już przybył, a kilka innych okrętów transportowych i paropływów spodziewają się co chwila. Porobiono już przygotowania do ambarkowania 20.000 ludzi. Zabierają też ciągle na okręta działa oblężnicze, rozmaity inny ciężki materyał i zdobycz uzyskaną w Sebastopolu, gdyż sprzymierzeni nic w Krymie nie pozostawią, co tylko z prawa wojennego do nich należy. Znaczna liczba kul zastąpi balast okrętowy, a 12.000 koni sprowadzone będą do Konstantynopola i odstąpione Porcie dla zreorganizowania jazdy tureckiej. Anglia zabrała potąd na okręta dopiero 18 pułków swoich, z których sześć odpływa do Kanady. Inne przeznaczone są na Maltę, na Wyspy Jońskie i do Gibraltaru.

Otrzymane w Bałakławie wiadomości z Kerczu donoszą, że z 20 batalionów, które w kontyngensie angielsko-tureckim uchodziło za tyleż pułków, odpłynęło już 12go z Kerczu, a reszta odwieziona być ma statkami żaglowemi do Konstantynopola.

W Eupatoryi zebrało się już do 30.000 Tatarów, mężczyzn, kobiet i dzieci, i żądają, by się dostać mogli do Turcyi. Większą ich część zabierają angielskie i tureckie okręta bezpłatnie.

Z Konstantynopola piszą z 20go maja do *Journal des Débats:*

Gubernator w Maraszu donosi w. Porcie, że kazał przytrzymać Kadego i sprawców krwawych zaburzeń w tem mieście, i stawiono ich już przed sądem. Stało to się jeszcze przed przybyciem wojsk ztąd wysłanych i bez żadnego oporu ze strony ludności tutejszej. Jest to najlepszym dowodem dobrego usposobienia ludności muzułmańskiej, którą o fanatyzm niesłusznie posądzano.

Udzielono już stanowczo koncesyę do budowy kolei żelaznej ze Smyrny do Aden na lat 50 z gwarancyą 5%. Oprócz tego przysłuża towarzystwu prawo zakładać za opłatą 10% kopalnie węgla na przestrzeni stykającej się z koleją żelazną. Sułtan przesłał małżonce tureckiego posła w Londynie przez Alego Baszę naszyjnik i inne ozdoby wartości 1000 funtów szterlingów. Taką samą kwotę kazał doręczyć lordowi Redcliffe jako przyczynek do składki uzbieranej na rzecz wysłanych do Oryentu Siostr miłosierdzia.

Persya.

(Stosunki Persyi z Francyą.)

Piszą dziennikowi *Osservatore Triest.* z Konstantynopola pod dniem 30. maja, że rezydujący tam perski pełnomocnik zawiadomił francuskiego posła pana Thouvenel o przyszłej misyi perskiego posła na dwór francuski, i równocześnie przedstawił panu Thouvenel urzędnika ambasady Mirzę Malkolm, który ma się z nim porozumieć o sprawy przynależne. Trudno jest, mówi korespondent, ocenić już teraz doniosłość tej misyi ze strony Persyi, albo przewidzieć, co na przyszłość ztąd wypadnie. Związki Francyi i Persyi od 1685 po 1805 nie były nigdy bardzo ścisłe. Szach Hussein zachęcony od Francuza La Jonchire, bawiącego na jego dworze, udał się w roku 1703 listownie do Ludwika XIV. z prośbą, ażeby jego dwór zaszczycił posłem francuskim. Poczem nastąpiła z francuskiej strony misya pana M. Faber do Persyi, który jednak umarł w Erywanie, poleciwszy swemu sekretarzowi Michel, ażeby zawarł roku 1708 traktat. Wiele lat poźniej, bo dopiero w roku 1804 udał się Szach Feth Ali do marszałka Brune, ówczesnego francuskiego posła w Konstantynopolu, ażeby przeciw Rosyi uzyskać pomoc Francyi. Sprawy tej nie popierał marszałek Brune, i została pominiona w Paryżu. Drugi krok, który Szach Feth Ali uczynił w Paryżu, lepiej się powiódł. Cesarz Napoleon kazał dokładniej rozważyć całą tę sprawę, i postanowił wyprawić do Teheranu dwóch politycznych ajentów. Jeden z nich umarł wkrótce za przybyciem na miejsce przeznaczenia. Drugi Soubert wykonał misyę, i na zasadzie jego sprawozdania postanowił Cesarz Napoleon wyprawić ze Spalato kilku urzędników do Teheranu. Nakoniec w roku 1807 przybył perski poseł na dwór Cesarza Napoleona i towarzyszył mu do Gdańska. Tam uchwalono stanowczo wyprawę wielkiej ambasady francuskiej do Persyi, która ciągle miała rezydować w Teheranie. Po pokoju Tylżyckim, który sprowadził ścisłe zbliżenie się między Francyą i Rosyą, zaniechano znowu francuskiej misyi w Persyi. Ostatnie zbliżenie się między Francyą i Persyą przypada w roku 1847, wywołał je gabinet Guizota. Korespondent sądzi, że teraźniejsza misya perskiego dworu ma na celu tylko zagodzenie zajść angielsko-perskich.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 14. czerwca. Ceremonia chrztu następcy tronu rozpocznie się w kościele Notre-Dame o piątej godzinie. Miasto świetnie przyozdobione. — *Monitor* donosi, że Cesarz przyjmował jenerała Williams, który za obronę Karsu otrzymał krzyż komandorski legii honorowej.

Berlin, 15. czerwca. *Kreuzzeitung* donosi, że prezydent rady ministrów towarzyszyć będzie Królowi do Sztutgardy.

Turyn, 13. czerwca. *Opinione* zbija pogłoski o nastąpić mających zmianach w gabinecie. — *Armonia* donosi, że karabiniery królewscy ścisłe otrzymali rozkazy względem nadzoru granicy, i szczególne instrukcye względem nieprzepuszczania emigrantów.

Florencya, 13. czerwca. Na wstawienie się c. k. internuncyatury wyznaczył Sułtan sierocie po zamordowanym w Marasz urzędniku Guarnani dożywotną pensyę po 500 franków miesięcznie.

Wiadomości handlowe.

(Targ na bydło we Lwowie.)

Lwów, 14. czerwca. Spęd bydła rzeźnego na wczorajszym targu liczył tylko 54 sztuk wołów, których w 3 stadach po 10,

24 i 20 sztuk z Drohobycza i Dawidowa na targowicę przypędzono. Całą tę ilość sprzedano na potrzeb miasta i płacono za woła, mogącego ważyć 310 wiéd. funtów mięsa i 35 funt. łoju, 74r., sztuka zaś, którą szacowano na 330 funt. mięsa i 25 funt. łoju, kosztowała 79r. 30kr. mon. konw.

(Targ Ołomuniecki na woły.)

Ołomuniec, 11. czerwca. Spęd bydła rzeźnego na dzisiejszym targu wynosił 141 sztuk wołów. Najwyższa cena za parę wołów ważących 1000 funt. mięsa i 160 ft. łoju, była 700r. w. w., najniższa cena za parę wołów, ważących 700 ft. mięsa i 100 ft. łoju, 460r. w. w., cena przeciętna za parę wołów ważących 820 ft. mięsa i 140 ft. łoju, 548r. w. w. W drodze sprzedał: Leibisch Lande w Bobreku 40 sztuk do Prus; Naten Steiner z Suczawy w Neutitschein 156, w tem samem miejscu Kalman Flemminger z Sącza 150; w Lipniku rzeczony Natan Steiner 21; Salomon Steiner ze Stryja 95; Samuel Kriss z Żurawna 139, pewien szlachcic z Chorostkowa 67 i wymieniony powyżej Leibisch Lande 50 wołów. Popędzili prosto do Wiédnia: Gutkowski z Suczawy 130 sztuk, St. Mondrzyk z Mistka 150, i Natan Engel z Bucza 150 sztuk wołów. Na targu wiédeńskim było w ogóle 1692 wołów i płacono za cetnar po 23—26r. m. k. Na przyszły tydzień zapowiedziano z Galicyi około 1000 wołów.

Kurs lwowski.

Dnia 17. czerwca.		gotówką zł.	gotówką kr.	towarem zł.	towarem kr.
Dukat holenderski	mon. konw.	4	40	4	43
Dukat cesarski	„ „	4	43	4	46
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	8	10	8	14
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	$34\frac{1}{2}$	1	$35\frac{1}{2}$
Talar pruski	„ „	1	28	1	30
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	1	9	1	10
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	79	24	80	—
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	74	10	74	36
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	83	—	83	45

Wiédeński kurs papierów.

Dnia 14. czerwca.			w przecięciu
Obligacye długu państwa	5%	za sto $83\frac{1}{8}$ $\frac{1}{4}$	$83\frac{3}{16}$
detto pożyczki narod.	5%	„ $84\frac{1}{4}$ $\frac{5}{16}$	$84\frac{1}{4}$
detto z r. 1851 serya B.	5%	„ —	—
detto z r. 1853 z wypłatą	5%	„ —	—
Obligacye długu państwa	$4\frac{1}{2}$%	„ $73\frac{3}{8}$	$73\frac{3}{8}$
detto detto	4%	„ $65\frac{1}{4}$	$65\frac{1}{4}$
Obl. indemn. Niż. Austr.	5%	—	—
detto krajów koron.	5%	$75\frac{1}{2}$ $\frac{3}{4}$	$75\frac{5}{8}$
Akcye bankowe		1116 1117	1117
Akcye n. a. Tow. eskp. na 500 złr.		545	545
Akcye c. k. uprz. Tow. kred. dla hand. i przem.		$374\frac{1}{4}$ $375\frac{1}{4}$	$374\frac{3}{4}$
Akcye kolei żel. Ces. Ferdynanda na 1000 złr.		—	—
Akcye kolei żel. Glognickiej na 500 złr.		—	—
Akcye kolei żel. Edynburskiej na 200 złr.		—	—
Akcye kolei Budzińsko-Lincko-Gmundzkiej na 250 złr.		—	—
Akcye Dunajskiej żeglugi parowej na 500 złr.		581 583	582
Akcye austr. Lloyda w Tryeście na 500 złr.		—	—
Galicyjski listy zastawne po 4% na 100 złr.		—	—
Renty Como		—	—

Wiédeński kurs wekslów.

Dnia 14. czerwca.		w przecięciu	
Amsterdam za 100 holl. złotych	—	—	2 m.
Augsburg za 100 złr. kur.	$102\frac{3}{4}$ $\frac{5}{8}$	$102\frac{3}{4}$	uso.
Frankfurt n. M. za 120 fl. na stopę $24\frac{1}{2}$ fl.	$101\frac{1}{4}$ $\frac{1}{4}$ l.	$101\frac{1}{4}$	3 m.
Genua za 300 lire nowe Piemont.	—	—	2 m.
Hamburg za 100 Mark. Bank.	75 $74\frac{7}{8}$	75	2 m.
Lipsk za 100 talarów	—	—	2 m.
Liwurna za 300 lire toskań.	—	—	2 m.
Londyn za 1 funt sztrl.	10-3 $2\frac{1}{2}$ 3 l.	10-3	3 m.
Lyon za 300 franków	—	—	2 m.
Medyolan za 300 lire austr.	—	—	2 m.
Marsylia za 300 franków	—	—	2 m.
Paryż za 300 franków	$118\frac{7}{8}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{7}{8}$ l.	$118\frac{7}{8}$	2 m.
Bukareszt za 1 złoty Para	265	265 31	T. S.
Konstantynopol za 1 złoty Para	—	—	T. S.
Cesarskie dukaty	$7\frac{3}{8}$ $6\frac{3}{4}$	$7\frac{3}{4}$	Agio.
Dukaty al marco	—	—	Agio.

Telegrafowany wiédeński kurs papierów i weksli.

Dnia 17. czerwca.

Oblig. długu państwa 5% $82\frac{15}{16}$; $4\frac{1}{2}$ $73\frac{1}{4}$; 4% — ; 4% z r 1850 —. 3% —; $2\frac{1}{2}$% —. Losowane obligacye 5% — ; Losy z r. 1834 za 1000 złr. —; z r. 1839 120. Wiéd. miejsko bank. —. Węgiers. obl. kamery nadw. —. Akcye bank. 1121. Akcye kolei półn. $2987\frac{1}{2}$. Glognickiej kolei żelaznej —. Odenburgskie —. Budwajskie —. Dunajskiej żeglugi parowej 586. Lloyd —. Galic. listy zast. w Wiédniu —. Akcye niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego à 500 zlr. — złr.

Amsterdam l. 2. m. $84\frac{3}{4}$. Augsburg $102\frac{5}{8}$ 3. m. Genua — l. 2. m. Frankfurt $101\frac{1}{4}$ 2. m. Hamburg 75 2. m. Liwurno — l. 2. m. Londyn 10—$2\frac{1}{2}$. l. m. Medyolan $102\frac{7}{8}$. Marsylia —. Paryż $118\frac{3}{4}$ Bukareszt 265. Konstantynopol —. Smyrna —. Agio duk. ces. $6\frac{1}{8}$ Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —. lit. B. —. Lomb. —; 5% niż. austr. obl. indemn. —; innych krajów koron. $75\frac{1}{4}$. Renty Como — Pożyczka z roku 1854 108. Pożyczka narodowa $84\frac{1}{4}$. C. k. austr. akcye skarb. kolei żelaz. po 500 fr. —. fr. Akcye c. k. uprzywil. zakładu kredyt. 381.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 17. czerwca.

HHr. Dzieduszyccy Aleks., i Kazimierz, z Niesłuchowa. — Hr. Krasicki Aleks., z Dubiecka. — Hr. Jabłonowski Ludw., z Nastasowa. — Hr. Dzieduszycki Maur., z Rożniowa. — PP. Zagurscy Aleks. i Mieczysław, z Petersburga. — Rylski Karol, z Duszny. — Jelowicki Wenant, z Hodowiec. — Zborowski Aleks., c. k. przeł. pow., z Rystawiec. — Dunin Jan, z Głęboka. — Hubicki Karol, z Ożydowa. — Grigorcze Aleks., z Wiédnia. — Wędrychowsk Franc., Torosiewicz Michał i Dziamski Anton, z Krakowa. — Biliński Grzeg.; z Żurawna. — Białobrzeski Zygmunt, Dzidziłowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 17. czerwca.

Hr. Dzieduszycki Aleks., do Łaszkowiec. — Ozarawski Konst., do Gajów. — PP. Rudnicki Teodor, do Złoczowa. — Tarnawiecki, c. k. kapitan, do Dębicy. — Mehlein, c. k. kapitan, do Tarnopola. — Faloss, c. k. kapitan, do Stanisławowa. — Rodkiewicz Sew., do Łukawicy. — Ptaszyński Stefan, do Nowosiółek. — Głogowski Artur, do Bojańca. — Bilski Stan., do Sambora. — Macieliński, c. k. radca apel., do Dębicy.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie

dnia 16. czerwca.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6. god. zrana	326 88	+ 14 4°	60 3	połud:owy sł.	pogoda
2. god. popoł.	326 86	+ 22 0°	52.0	„ „	pochmurno
10.god. wiecz.	327.15	+ 15.8°	69.6	połud.-zach. „	pogoda

TEATR.

Dziś: d. 18. czerwca 1856:

„Gałganduch czyli **Hultajska trójka.“**

Melodrama komiczna z niemieckiego p. Nestroy w 3 aktach.

Jutro: Na korześć panny Krystyny *Kurz*, niemieckie przedstawienie: **„Die Frau Wirthin.“**

KRONIKA.

Gazeta wiédeńska z 11. czerwca zawiera wykaz służby, wykonanej w ciągu kwartału od 1. lutego po koniec kwietnia b. r. przez c. k. żandarmeryę krajową, co dowodzi jak świetnie odznaczyła się pożyteczna czynność tego instytutu i dobroczynny jego wpływ we wszystkich względach.

C. k. żandarmerya krajowa przedsiębrała w kwartale od 1. lutego po koniec kwietnia 1856:

1,397.253 patrolów, 24.833 eskortowań aresztantów, 2095 konwojów podróżnych i kuryerów, 3736 asystencyi przy pertraktacyach sądowych, 227 konwojów paropływów, aresztacyę za zdradę stanu 1, za obrazę majestatu i członków cesarskiego domu 62, za zbrodnię przeciw wojennej władzy państwa, szpiegostwo, fałszywy werbunek i podmowę do naruszenia służbowej powinności wojskowej 1, zaburzenie spokojności publicznej, powstanie i rozruch 65, gwałt publiczny 439, nadużycie władzy urzędowej 76, podrabianie publicznych papierów kredytowych i monety 125, burzenie religii 87, gwałt, sromotę, rozpustę, i inne zbrodnie wszeteczeństwa 171, morderstwo i zabójstwo 227, spędzenie płodu i podłożenie dziecka 113, ciężkie uszkodzenie cielesne 976, podkładanie ognia 311, kradzież, sprzyniewierzenie i oszustwo 23.603, rozbój 454, oszczerstwo 33, dezercyę 355, dawany zbrodniarzom przytułek 2099, za słowną lub czynną obrazę publicznego urzędnika, sługi albo straży 535, opór przeciw żandarmeryi i obrazę jej 623, burzycieli spokoju, ekscesantów, opojów, wałęsów nocnych 8827, skaleczenie samego siebie 57, żebraków, włóczęgów osób bez paszportu 76,638, zbiegów od rekrutacyi 2538, graczów hazardowych 2707, aresztantów lub więźniów będących w indagacyi, gończym listem ściganych 910, za noszenie znamion politycznych, politycznie podejrzanych 12, przekroczenie ustawy broni 1125 przekroczenie ustawy polowania, lasów i rybołowstwa 2835, przekroczenie patentu względem handlu obnośnego 1177, przekroczenie dochodów pocztowych albo innych 7481, za inne w powyższych rubrykach niewyrażone karygodne czynności przeciw publicznemu bezpieczeństwu ludzi pojedynczych i przeciw moralności publicznej 179.098.

Odszukanie 498 trupów, 430 ranionych i chorych, następnie posługa przy 7830 domowych śledztwach wszelkiego rodzaju, 3491 pozwach sądowych za świadków, 47 obradach gmin, 32 egzekucyach wyroków, przy 1887 pożarach, 76 wylewach wód, 1639 konskrybcyach i asentyrunkach. Przypadków zabicia za użyciem broni przy gwałtownym oporze lub przedsięwziętej ucieczce zaszło 6.

Galerya obrazów na korzyść galicyjskiego Zakładu ślepych w wielkiej sali ratuszowej otwarta codziennie od 9tej godziny rano do 5tej po południu.

Bilety wstępne sprzedają się w księgarniach pp. Milikowskiego i Wilda, w aptece p. Müllinga, i w sklepach pp. Adamskiego, spółki Kummera i Alex. Winiarza.

Przy dzisiejszej Gazecie Nr. 25. Rozmaitości.

Redakcya Gazety Lwowskiej przyjmuje subskrypcyę na pogorzelców Niżankowic.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.* *Z c. k. galic. drukarni rządowej.*